

Aanvullend onderzoek vleermuizen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Plangebied: Parkhaven, Rotterdam

Opsteller(s): F. V. van der Lans

Aanvullend onderzoek vleermuizen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Ondertitel	Plangebied: Parkhaven Rotterdam
Opsteller(s)	F. V. van der Lans
Datum	28-11-2019
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20191107v01
Aantal pagina's	21
Opdrachtgever	Waterpas
Contactpersoon	S. Jawid
Collegiale toets	F. A. van Meurs
Wijze van citeren	Lans, F. V. van der, 2019. Aanvullend onderzoek vleermuizen. In het kader van de Wet natuurbescherming Plangebied: Parkhaven, Rotterdam. Kenmerk ER20191107v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Onderzoeksvragen.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Beschrijving plangebied.....	7
2.1 Algemeen.....	7
2.2 Huidige situatie.....	8
2.3 Geplande activiteiten.....	9
3 Onderzoek beschermde soorten.....	11
3.1 Werkwijze.....	11
3.2 Volledigheid onderzoek.....	11
4 Resultaten aanvullend onderzoek.....	13
4.1 Vleermuizen.....	13
4.2 Conclusie onderzoeksresultaten.....	15
5 Effectbeoordeling.....	17
5.1 Vleermuizen.....	17
6 Conclusies en aanbevelingen.....	19
6.1 Conclusies.....	19
6.2 Aanbevelingen.....	19
7 Geraadpleegde bronnen.....	21
7.1 Literatuur.....	21
7.2 Internet.....	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Waterpas heeft Ecoresult B.V. een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd in het plangebied: Parkhaven, Rotterdam (1). De aanleiding voor het onderzoek zijn de conclusies van een eerder uitgevoerde quickscan¹ en een boomcontrole² waaruit bleek dat in het zuidelijk deel van het plangebied (2) potentie aanwezig is voor vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Aanvullend onderzoek binnen dit zuidelijk deel van het plangebied naar deze soortgroepen is noodzakelijk om te vast te stellen of deze soorten inderdaad aanwezig zijn en zo ja, hoe in het kader van de Wet natuurbescherming gehandeld dient te worden.

1.2 Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn vleermuizen aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor vleermuizen?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
4. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
5. Is ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden. Aansluitend wordt beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

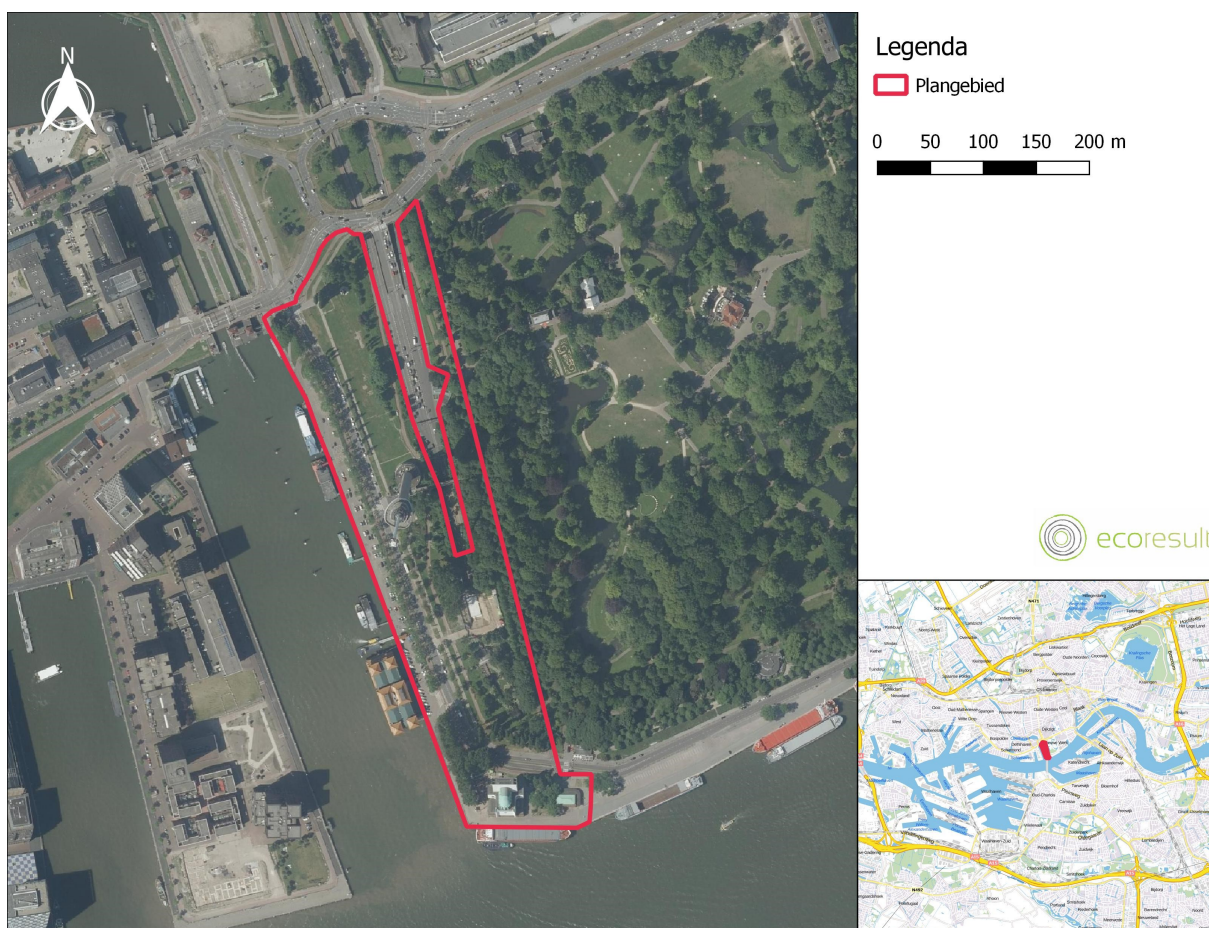
1 Van der Neut, 2018

2 Van der Neut, 2019.

2 Beschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het gehele plangebied omvat de groenstrook tussen de Parkhaven en het Park bij de Euromast, te Rotterdam, gemeente Rotterdam, provincie Zuid-Holland. Het plangebied bevindt zich in het centrum van Rotterdam ten noorden van de Nieuwe Maas.

Afbeelding 1: Het totale plangebied is rood omkaderd. Kaartbron: PDOK

Afbeelding 2: Deel van plangebied met geschikte boomholten voor vleermuizen (Bron: Google Maps).

2.2 *Huidige situatie*

Het plangebied:

- Het plangebied bestaat uit een groenstrook van ongeveer 550 meter lang en 100 meter breed ten oosten van de Parkhaven, te Rotterdam.
- In het midden van de groenstrook bevindt zich de Euromast, welke in huidige vorm behouden blijft. Nabij de Euromast bevindt zich een voetgangersbrug welke het terrein verbindt met het achterliggende stadspark. Verdere bebouwing bestaat uit het complex van Midget Golfbaan Parkhaven ten zuiden van de Euromast en een kapelletje in Chinese bouwstijl in het noorden van het plangebied. Bij de oever van de Parkhaven bevinden zich een aantal evenementenboten en parkeerplaatsen. De boten vallen daarbij buiten het plangebied.
- De bebouwing behorende tot de Midget Golfbaan Parkhaven bestaat uit houtwanden met daarop een dak van kunststof dakpanplaten. Verder kent de bebouwing een dakgoot met uitpandige regenpijpen. Het terrein van deze golfbaan bestaat verder uit een terras en een midgetgolfbaan met 18 holes.
- Het kapelletje kent een Chinese bouwstijl met een stenenvoet, staalconstructie en stenen dak.
- Verder bestaat het plangebied uit parkachtige beplanting (struiken en bomen), gazon en laanbomen. Bomen en struiken bestaan voornamelijk uit exoten of cultivars zoals Canadese en Italiaanse populier, Kaukasische els, sneeuwbal en -bes en Hollandse linde.
- De directe omgeving van het plangebied bestaat uit het Park bij de Euromast (ten oosten) en de Parkhaven (ten westen). In het noorden ligt het Erasmus MC en in het zuiden stroomt de Nieuwe Maas. Verder loopt de verdiepte S103 via een tunnelbuis door het plangebied.
- Open water (watergangen, poelen etc.) en vochtige tot natte terreinen

(natuurvriendelijke oevers etc.) zijn binnen het plangebied afwezig. Deze zijn grenzend aan het plangebied wel aanwezig in de vorm van de Parkhaven en de Nieuwe Maas.

- Straatverlichting in de vorm van lantaarnpalen is aanwezig in en direct rondom het plangebied.
- In het zuidelijk deel van het plangebied zijn boomholten aanwezig die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats van boombewonende vleermuizen. Het gaat hierbij om redelijk ver naar boven ingerotte boomholten die zich voor vleermuizen op een geschikte stamhoogte bevinden (zie 2).
- Deze boomholten bevinden zich in de op 2 aangegeven zone. Het betreft grofweg de bomen die staan in de bocht waar de Parkkade overgaat in de Parkhaven. Het is echter onzeker of de bomen ten behoeve van de werkzaamheden gekapt zullen worden.
- Het gaat hierbij dan om zomer- en paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis. Winterverblijfplaatsen zijn afwezig, tijdens het veldonderzoek dat uitgevoerd is in de winter van 2018/2019³ zijn geen vleermuizen aangetroffen.

2.3 *Geplande activiteiten*

Het voornemen is om het plangebied te herontwikkelen en daarbij een tien appartementencomplexen te bouwen.

3 Van der Neut, 2019

3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 Werkwijze

De volgende soorten/soortgroepen zijn onderzocht:

Vleermuizen:

Onderzoek naar de aanwezigheid van zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol (Vleermuisprotocol 2017).

In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken. Alle betrokken deskundigen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden, conform het Vleermuisprotocol 2017. Tijdens de onderzoeksmomenten is het zuidelijk deel van het plangebied onderzocht. Ook werd de omgeving van het plangebied verkend via omgevingsscans.

Veldbezoek	Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)	Bewolking
1	27-05-2019	Vleermuizen	Zomererblijfplaatsen	03.30 – 05.30	J. Keijzer	14	0	3	7/8
2	01-07-2019	Vleermuizen	Zomererblijfplaatsen	03.20 – 05.20	J. Keijzer	15	0	3	3/8
3	20-08-2019	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen	22.00 – 0.00	K de Vries	20	0	2	3/8
4	11-09-2019	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen	0.00 – 02.00	K de Vries	16	3*	4	8/8

*Tabel 1: Onderzoeksmomenten vleermuisonderzoek en weergegevens gecorrigeerd met eigen waarnemingen in het veld. Bron weergegevens: eigen weergegevens en <https://projects.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/> * droog tijdens onderzoek*

3.2 Volledigheid onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep) geldende standaarden. De

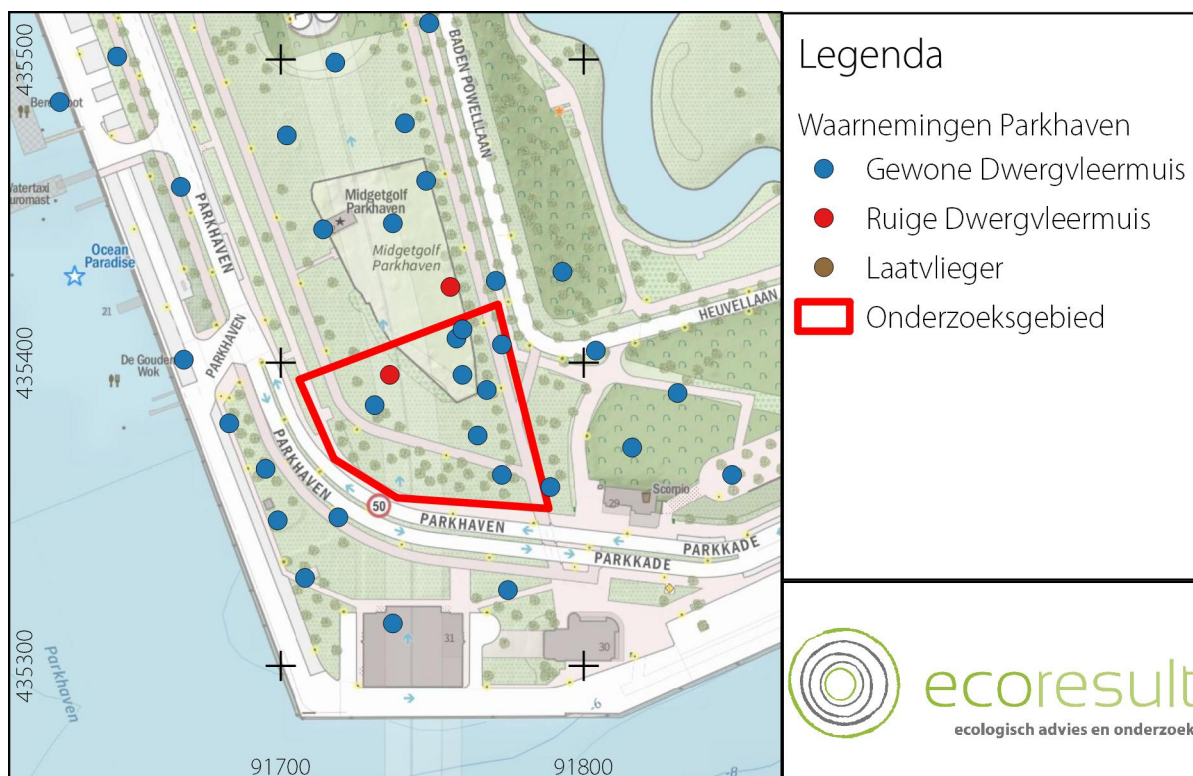
onderzoekperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook voldoende invulling gegeven.

4 Resultaten aanvullend onderzoek

4.1 Vleermuizen

Gedurende de veldonderzoeken zijn binnen en direct rondom het plangebied twee vleermuissoorten waargenomen (Zie Afbeelding 2):

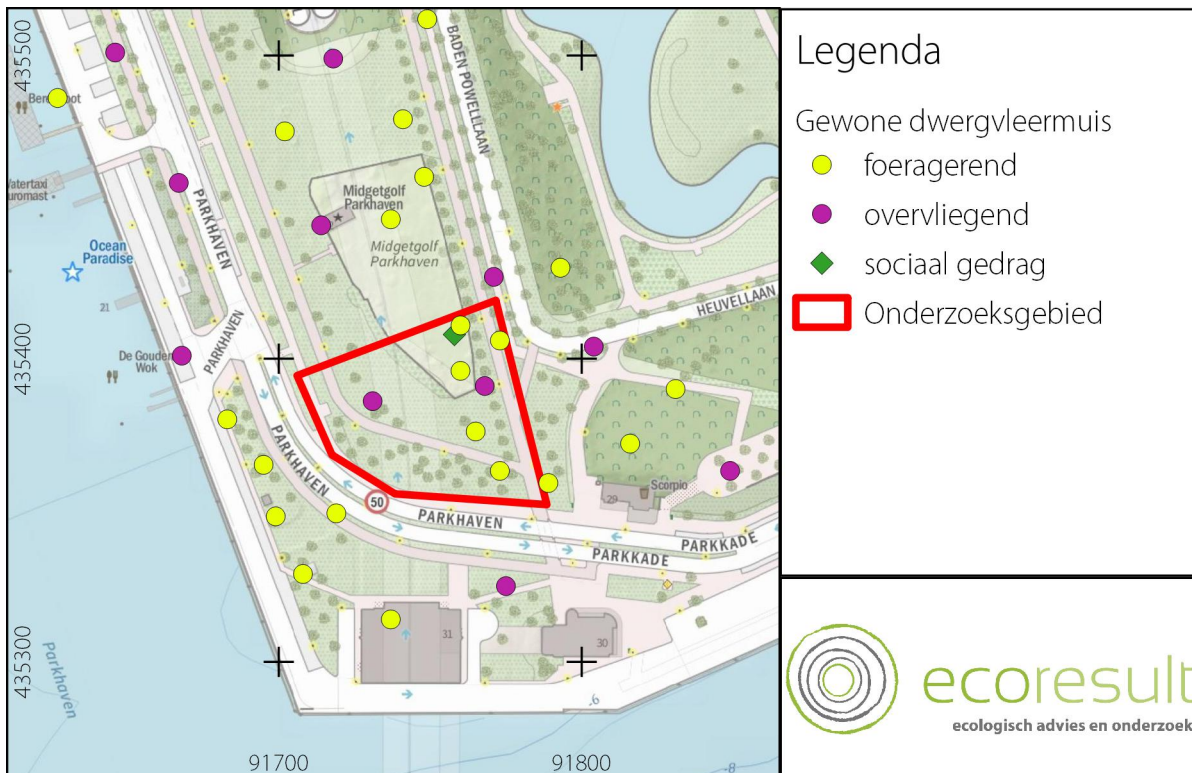
- Gewone dwergvleermuis.
- Ruige dwergvleermuis.

Afbeelding 3: In en rondom het plangebied aangetroffen soorten vleermuizen.
Kaartbron: Openstreetmaps

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek werden 57 waarnemingen van gewone dwergvleermuizen verricht (Zie Afbeelding 3). 27 waarnemingen van steeds 1 individu in het voorjaar (13 in mei, 14 in juli), en 30 waarnemingen (23 in augustus, 7 in september) van 1 tot 3 individuen in het najaar.

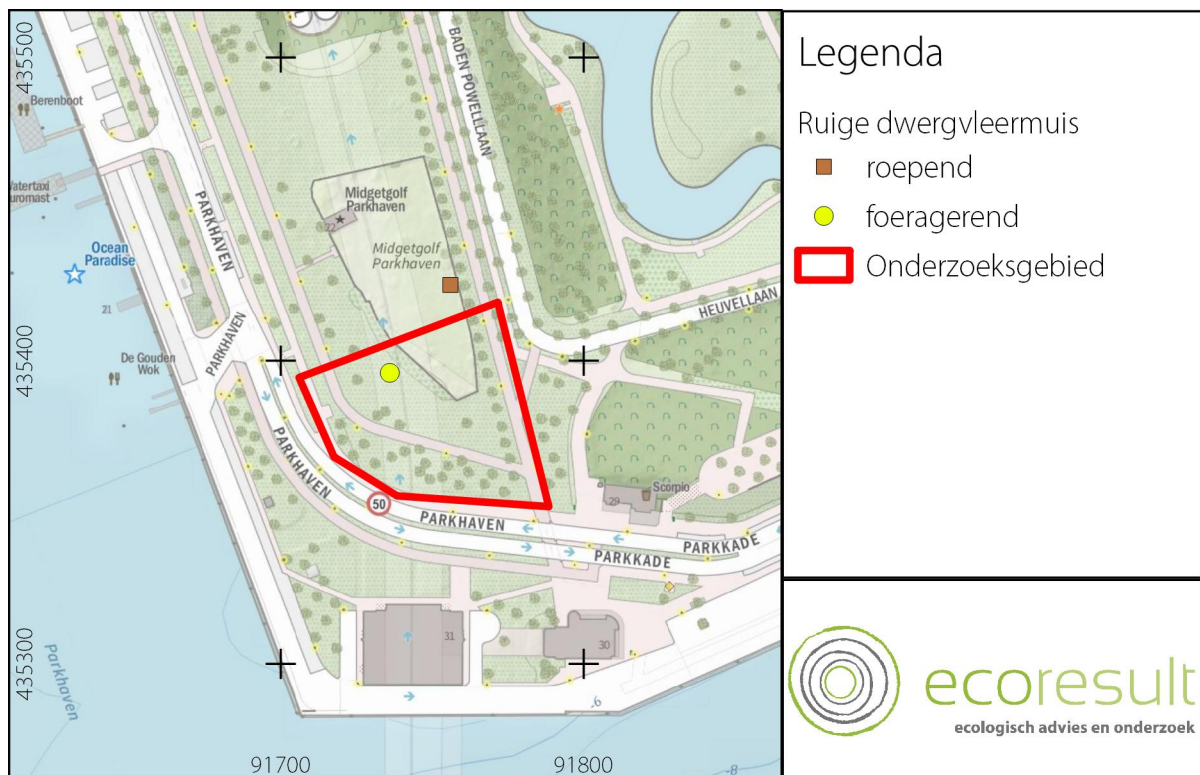
Afbeelding 4: Waarnemingen van gewone dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: PDOK.

Toelichting:

- Binnen plangebied zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.
- Het onderzoeksgebied wordt als foerageergebied gebruikt. De dieren maken gebruik van allerlei structuren in en rondom het plangebied.
- Op één moment werd interactie tussen twee foeragerende individuen waargenomen in het noordoostelijk deel van het onderzoeksgebied. Deze interactie is niet te herleiden tot paargedrag en paarverblijfplaatsen.
- Vast omlijnde vliegroutes zijn afwezig. Binnen en rondom het onderzoek verplaatsen dieren zich diffuus zonder duidelijke structuren te volgen.
- In de directe omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig, dit betreft het Zocherpark, ten oosten van het plangebied.
- Het onderzoeksgebied maakt derhalve geen essentieel deel uit van vliegroutes en is geen essentieel foerageergebied.

4.1.2 Ruige dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek werden binnen en grenzend aan het onderzoeksgebied 2 waarnemingen van ruige dwergvleermuizen verricht (zie Afbeelding 5).

Afbeelding 5: Waargenomen ruige dwergvleermuizen en waargenomen gedrag.
Kaartbron: Openstreetmaps

Toelichting:

- Binnen het gehele plangebied zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig. De stip “roepend” betreft een baltsend dier, welke een paarverblijfplaats heeft buiten het plangebied en het onderzoekgebied (omgeving Heuvellaan ten oosten van het plangebied). Dit dier had geen binding met een specifieke plek en vloog grote rondes tot ruim buiten het plangebied.
- In het Zocherpark, op 400 meter ten oosten van het plangebied bevindt zich een paarverblijfplaats in een holte in een es.
- De waarneming van de foeragerende ruige dwergvleermuis betreft een diffuus foeragerend dier. Het plangebied maakt geen deel uit van een vliegroute en is geen essentieel foerageergebied voor ruige dwergvleermuis. Rondom het plangebied is ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig.

4.2 Conclusie onderzoeksresultaten

In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Het plangebied maakt geen essentieel deel uit van functioneel leefgebied (foerageergebied en vliegroute) voor vleermuizen.

5 Effectbeoordeling

5.1 *Vleermuizen*

In het plangebied zijn voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, alsmede essentieel foerageergebied of vliegroutes afwezig. De Wet natuurbescherming wordt ten opzichte van vleermuizen niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming evenals het treffen van maatregelen is niet nodig.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Conclusies*

In opdracht van Waterpas heeft Ecoresult B.V. een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd in het plangebied: Parkhaven, Rotterdam. De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door ecologen van Ecoresult B.V. met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van het Vleermuisprotocol 2017.

Vleermuizen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen en de functionele leefomgeving is niet van essentieel belang.

Ontheffing op Wet natuurbescherming en verdere maatregelen zijn niet nodig.

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de quickscan⁴ blijven van kracht.

6.2 *Aanbevelingen*

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “inclusief bouwen voor vleermuizen en vogels, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van vleermuizen en vogels in het nieuwe ontwerp. Anders gezegd: door inclusief te bouwen voor vleermuizen en vogels wordt bijvoorbeeld een (nieuw) gebouw of kunstwerk toegankelijk voor vleermuizen en vogels of blijft een potentiële vliegroute intact. Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en dit opnemen in het mitigatieplan en/of ontwerp.

4 Van der Neut, 2018

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *Literatuur*

Neut, M. J. A. van der. 2018. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Parkhaven, Rotterdam. Rapportkenmerk: ER20181106v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Neut, M.J.A. van der. 2019. Notitie Resultaten boomholtecontrole vleermuizen, Plangebied Parkhaven, Rotterdam. Notitiekenmerk NER20190326v01. Ecoresult B.V., Dordrecht

7.2 *Internet*

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

- <https://www.pdok.nl/>

Kennisdocumenten

- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>
- <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>
- <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huismus-1.0.pdf>
- <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>

Vleermuisprotocol 2017

- <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Weergegevens

- <https://projects.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/index.cgi>